

Dr Joanna Fornalczyk (CIA, COO),
Partner, COMPER Fornalczyk i Wspólnicy sp. j.

Maciej Fornalczyk (CEO),
Partner Założyciel, COMPER Fornalczyk i Wspólnicy sp. j.

Zasady pomocy publicznej a inwestowanie w TPOK

Gospodarka odpadowa jest jedną z podstawowych usług publicznych, które decydują o dobrostanie mieszkańców danych społeczności lokalnych. Jednocześnie dobrostan społeczny decyduje bardzo często o decyzjach inwestycyjnych i lokowaniu w danych regionach nierzadko inwestycji kluczowych dla danego regionu. W efekcie można wskazać, że zabezpieczenie dostępności do skutecznej i efektywnej gospodarki odpadowej pozwala na zapewnienie stabilnego rozwoju społeczności lokalnych.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na fakt, że świadczenie usług gospodarki odpadowej ma w rzeczywistości właśnie wymiar lokalny i tak też musi być postrzegana, choć przedsiębiorstwa dostarczające przedmiotowych usług często oparte są o globalne koncerny.

Z drugiej strony zastosowanie muszą mieć regulacje wyższego rzędu, tak aby zapewnić procesy konwergencyjne w zakresie ochrony środowiska i minimalizowania efektów indukowanych. Z tego też względu zasadnym jest powiązanie zadań stawianych przez regulacje krajo-

we, czy też unijne, z potrzebami i możliwościami lokalnych społeczności, które de facto będą ponosić koszty wdrażania coraz lepszych rozwiązań w gospodarce odpadowej.

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych to jedno z zadań wła-

nych samorządu gminy, co powoduje, że to właśnie na tych jednostkach samorządowych ciąży odpowiedzialność za osiągnięcie długotrwałej efektywności wprowadzanych rozwiązań, którą realizują poprzez podejmowanie inwestycji infrastrukturalnych, nie tylko skupionych na procesie odbiorowym, lecz również na zagospodarowaniu odpadów.

Jedną z podstawowych form zagospodarowania odpadów jest skierowanie ich do powtórnego użycia, czy to w ramach procesu recyklingu, czy też zastosowań up-cyklingowych.¹ Jednakże w wyniku jakiegokolwiek zastosowanego procesu pozostaje istotna wielkość odpadów, które nie mogą zostać zagospodarowane inaczej niż poprzez ich unieszkodliwienie, np. w wyniku ich termicznego przetworzenia. Zgodnie z zasadami wprowadzonymi przez Komisję Europejską, termiczne przetworzenie odpadów jest rozwiązaniem nie najlepszym, gdyż zaliczane jest do mniej preferowanych metod postępowania z od-

padami². Niemniej jednak w warunkach polskiej gospodarki odpadowej, wprowadzenie efektywnych rozwiązań termicznego przetwarzania odpadów wydaje się być pożądanym rozwiązaniem.

Należy zwrócić uwagę na występowanie określonych uwarunkowań przeprowadzania inwestycji z wykorzystaniem środków publicznych. Ograniczenia w tym zakresie nakłada treść art. 107 ust. 1 TFUE³, który to przepis wprowadza ograniczenia w finansowaniu przedsięwzięć, jeżeli tylko spełnione są przesłanki wskazane w tym przepisie. Jeżeli dane finansowanie spełniać będzie przesłanki określające występowanie pomocy publicznej, to jej udzielenie jest z zasady zakazane, chyba że zastosowanie będą mieć stosowne wyłączenia spod tego zakazu. W celu określenia, że dane finansowanie spełnia definicję pomocy publicznej, konieczne jest aby:

- beneficjent był funkcjonalnym przedsiębiorcą (lub jego działalność miała taki charakter),

- środki muszą pochodzić z zasobu publicznego i ich uruchomienie musi być związane z wystąpieniem interwencji publicznej,
- udzielenie przedmiotowego finansowania musi przynieść beneficjentowi selektywną korzyść niemożliwą do uzyskania w wyniku procesów konkurencyjnych,
- przedmiotowe przysporzenie może mieć wpływ na konkurencję (w znaczeniu pozytywnym lub negatywnym),
- zastosowane finansowanie może mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE⁴.

Finansowanie powstania instalacji przetwarzania odpadów, w tym odpadów komunalnych, z pewnością będzie powodować spełnienie wszystkich powyższych przesłanek. Takie postrzeżenie prezentuje również Komisja Europejska, która w szeregu wydanych przez siebie decyzji wskazuje na występowanie

Prawidłowa i bezpieczna konstrukcja powierzenia

pomocy publicznej inwestycyjnej w odniesieniu do budowy instalacji TPOK.⁵ Jednocześnie KE nie wskazuje w tych decyzjach na dopuszczenie możliwości operacyjnego finansowania kosztów funkcjonowania takiej instalacji jako usługi w ogólnym interesie gospodarczym. Należy zaznaczyć, że pomoc operacyjna na funkcjonowanie instalacji TPOK jest dopuszczalna jedynie na zasadach określenia ex-ante i jedynie w odniesieniu do instalacji wysokosprawnej kogeneracji⁶. Należy więc wskazać, że nie jest problemem samo zbudowanie instalacji TPOK, lecz również konieczne jest odpowiednie zaprojektowanie mechanizmów finansowania kosztów bieżącego funkcjonowania takich instalacji.

Finansowanie takie możliwe jest poprzez ustanowienie stosownie zaprojektowanej konstrukcji powierzeniowej, która oparta jest na zastosowaniu Decyzji UOIG⁷, gdzie prezentowane są podstawy do ustanowienia rozwiązania pozwalającego na skuteczne integrowanie danego przedsięwzięcia w zakresie instalacji TPOK (finansowanego na podstawie innych niż Decyzja UOIG przepisów) z całym systemem gospodarki odpadowej w danym regionie, który może być finansowany pomocą publiczną zgodną z Decyzją UOIG. Należy wskazać, że integracja z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadowej musi uwzględniać wszystkie aspekty występowania pomocy publicznej w danym stanie faktycznym. Oznacza to, że w szczególności należy uwzględnić występowanie pomocy publicznej udzielanej w wielu formach, jak również szeroką definicję zasobu publicznego - aspektów wręcz

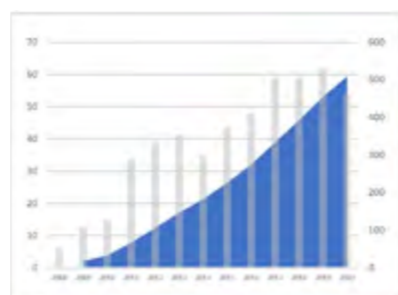
kluczowych dla analizy przestanków z art. 107 ust. 1 TFUE.

Ustanowienie prawidłowej konstrukcji powierzeniowej pozwoli również na uzyskanie dostępu do finansowania na korzystniejszych warunkach obciążonych niższym ryzykiem, co wprost przełoży się na niższy poziom kosztów finansowych. Zastosowanie tego rozwiązania wymaga wprowadzenia stosownych elementów określających wzajemne zobowiązania stron takiej konstrukcji, zasady rozliczeń, kalkulacji rekompensaty, jak również określania efektywności przyjętego rozwiązania.

Wprowadzenie konstrukcji powierzeniowej musi być związane z przeprowadzeniem szeregu ściśle określonych czynności, których kolejność i zawartość merytoryczna wynika z przepisów prawa. Niebagatelne znaczenie ma również doświadczenie i kompetencje osób wprowadzających takie rozwiązania. Z tego też względu, w zespole przygotowującym konstrukcję powierzeniową muszą znajdować się zarówno finansiści, ekonomiści, księgowi, jak i prawnicy. Tak skonfigurowany zespół będzie w stanie przygotować rozwiązanie zgodne z regulami określonymi przez przepisy prawa, jak również spełniające wymogi racjonalności ekonomicznej oraz bankowalne.

COMPER Fornalczyk i Wspólnicy sp. j. jest doświadczonym doradcą, specjalizującym się w ekonomicznych i prawnych aspektach pomocy publicznej ze szczególnym uwzględnieniem ustanawiania konstrukcji pozwalających na finansowanie zadań publicznych, ze

szczególnym uwzględnieniem gospodarki odpadowej. Doświadczenie zdobyte w ponad 500 projektach związanych z powierzeniami, pozwala nam na wprowadzanie rozwiązań łączących efektywność ekonomiczną z efektywnością prawną, a nasze rozwiązania stanowią podstawę do uzyskiwania finansowania zewnętrznego.

W naszym portfolio znajdują się projekty z takich sektorów jak:

- odpady komunalne,
- publiczny transport zbiorowy,
- sport i rekreacja,
- kultura i edukacja,
- rewitalizacja,
- gospodarka wodno-kanalizacyjna,
- pozostałe zadania z zakresu gospodarki komunalnej.

W przypadku jakichkolwiek pytań lub wątpliwości prosimy o kontakt.

Mamy nadzieję, że będziemy mogli się z Państwem spotkać i omówić rozwiązania możliwe do wprowadzenia w Waszym przypadku. Stawiamy na efektywne rozwiązania i nie zostawiamy niedopowiedzeń, gdyż zawsze stawiamy kropkę. □

Valmet – rozwiązania technologiczne i automatyka

Jouko Latva-Somppi, Adam Ossera,
Valmet

Paliwa pochodzące z odpadów - potencjał dla małych elektrociepłowni

Udział energii słonecznej i wiatrowej w polskim systemie energetycznym ciągle rośnie, co powoduje zapotrzebowanie na całodobowe moce wytwórcze zapobiegające niestabilności sieci energetycznej. Dodatkowe wyzwanie stanowi konieczność zmniejszenia emisji CO₂ poprzez odejście od węgla, jako podstawowego źródła energii pierwotnej. Rozwiązaniem dla polskich elektrociepłowni jest wykorzystanie paliw pochodzących z odpadów (RDF) i biomasy, których dostępność istotnie się zwiększyła w konsekwencji wprowadzonych uregulowań prawnych, dotyczących zagospodarowania odpadów.

■ Paliwa z odpadów jako konkurencyjne źródło energii w Polsce

Infrastruktura energetyczna w Polsce sprzyja wykorzystaniu paliw alternatywnych. Wynika to z szeroko rozwiniętej sieci ciepłowniczej, która stanowi dobrą podstawę do działania elektrociepłowni. Pomimo dobrze rozwiniętego rynku paliw biomasowych, wykorzystywanie zasobów RDF w Polsce jest jeszcze dość powszechne. W niektórych dużych miastach funkcjonują konwencjonalne zakłady spalania odpadów, w których gospodarka opiera się na całorocznej produkcji ciepła. Jednak w mniejszych miejscowościach zapotrzebowanie na ciepło jest zbyt małe, aby eksploatacja takich zakładów była opłacalna. Konwencjonalne zakłady spalania odpadów wymagają stałego obciążenia

ciepłego przez cały rok. W wielu regionach istnieją możliwości produkcji RDF, ale brakuje zakładów energetycznych, które mogłyby go wykorzystać.

Firma Valmet oferuje modułową elektrociepłownię, która umożliwia ekonomiczne wykorzystanie RDF w dużych, a także w mniejszych miastach.

Prezentacja przestrzeni zajmowanej przez modułową elektrociepłownię Valmet o mocy 10 MWe wraz z instalacją do produkcji RDF i instalacją AD

1. Patrz: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz. Urz. UE L.2008.312) - hierarchia postępowania z odpadami.

2. j.w.

3. TFUE - Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz.UE C.2008.115).

4. UE - Unia Europejska.

5. Przykładowo, Decyzja KE z dnia 15 kwietnia 2019 r.: Pomoc państwa SA.51614 (2018/N) - Polska, Wsparcie na budowę instalacji wytwarzania ciepła i energii elektrycznej w technologii wysokosprawnej kogeneracji oraz przekształcania odpadów w Olsztynie; Decyzja KE z dnia 18 października 2019 r.: Pomoc państwa SA.55100 (2019/N) - Poland, Aid for the construction of the municipal waste thermal treatment plant in Gdańsk; Decyzja KE z dnia 25 listopada 2019 r.: Pomoc państwa SA. 54042 (2019/N) Bulgaria - Sofia waste-to-energy project/cogeneration unit with recovery of energy from RDF.

6. Komunikat Komisji Wytuczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020 (Dz. Urz. UE C.2014.200, przedłużone do 31.12.2021), p. 3.4.5.

7. Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwu zobowiązanemu do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L.2012.7).